روزنامه اقتصادی
امروز
دوشنبه ۲ خرداد ۱۴۰۱ / ۲۳ می ۲۰۲۲ /شماره ۱۰۴۷ / ۸ صفحه / سال چهارم/ ۲۰۰۰ تومان
وب گاه امروز: WWW.TODAYONLINE.IR

صفحه۲

بانک ها تمام سرمایه ها و ثروت ایران را همچون زالو می مکند

نماینده دامغان در مجلس شورای اسلامی ریشه تمام مشکلات کشور را نظام بیمار و مخرب بانکی خواند و گفت: جراحی بزرگ اقتصاد ایران، اصلاح نظام بانکی است و این بانک‌ها هستند که تمام سرمایه‌ها و ثروت ایران را همچون زالو می‌مکند.علی اکبر علیزاده برمی در جلسه علنی دیروز مجلس با تبریک سوم خرداد سالروز فتح خرمشهر گفت: خدای سوم خرداد، خدای اقتصاد هم هست و حتما ملت ما را یاری خواهد کرد.از ملت صبور ایران که همکاری کاملی با دولت در اصلاح نظام اقتصادی فاسد به ارث رسیده از دولت قبل داشته ، تشکر می کنم. همچنین از دولت که با شجاعت و درایت یارانه ها را ...

صفحه۲

اراده‌ای مرموزانه مانع اجرای طرح رتبه‌بندی معلمان شده است

نماینده مردم گرمی در مجلس با انتقاد از ایرادات کارشکنانه از سوی جریانی در دولت که تا دیروز ادعای تولیت طرح رتبه‌بندی معلمان را داشـــتند، گفت: رئیس‌جمهور باید شخصا به این موضوع ورود کرده و دستور اجرای رتبه‌بندی معلمان را صادر کند.ولی اسماعیلی در دیروز مجلس در تذکری خطاب به رئیس جمهور، گفت: چرا علیرغم مصوبه قانونی مجلس و نظر مساعد شما، اراده ای مرموزانه و منفی نگرانه که تا دیروز تولیت و داعیه توجه به آموزش و پرورش و معلمان را داشت، متاسفانه امروز با ایرادات بنی اسرائیلی و کارشکنانه مانع اجرای به موقع طرح رتبه بندی معلمان شده که بیش از...

آخرین جزییات از سطح مبادلات تهران-توکیو

گشایش در آزادی پول های بلوکه شده ایران در ژاپن

۲

سخنگوی دولت:

قیمت بنزین افزایش نمی یابد

۲

حقوق میلیون ها بازنشسته تأمین اجتماعی در انتظار تایید غیرلازم دولت

۱

دیوان عدالت اداری؛

اخذ عوارض از دستگاه‌های خودپرداز ممنوع است

با رای هیات عمومی دیوان عدالت اداری، اخذ عوارض از دستگاه‌های خودپرداز بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و قرض الحسنه ممنوع شد. به دنبال شکایت بانک پارسیان از شورای اسلامی شهر قائم شهر و درخواست ابطال بند ۴-۴۴ از ردیف ۴۴ در...

۱

عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس

رانتخواران کالاهای اساسی اکنون محتکر شده اند

گودرزوند چگینی عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت: یک عده از گذشته از رانت کالای اساسی استفاده می کردند و چون این رانت از دســت آنها خارج شده امروز به سمت احتکار روی آورده اند. مهرداد گودرزوند چگینی، با اشاره به موضوع اصلاح قیمت کالاها...

۲

رئیس اتحادیه نمایشگاه داران خودرو :

قیمت خودرو بالاخره کاهشی شد

۷

دلالان مسکن هیزم در آتش گرانی کرایه خانه می‌ریزند

۲

«امروز» در مورد نحوه هدایت کشاورزی غیردولتی در تصمیم‌گیری‌ها گزارش می دهد

هفت گام تا خروج از بحران

صفحه۱

یادداشت امروز

بازگشت به روستا

ابوالفضل شادمان

بررسی روند توسعه‌ی کشورهای مختلف حاکی از آن است که توسعه‌ی بخش کشـــاورزی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی و یا حتـــی فراتر از آن، به‌عنوان پیش‌نیاز ضروری برای تحقق توسعه‌ی پایدار کشور امری حیاتی اســـت؛ به‌طوری که بدون رفع موانع توسعه در این بخش، نمی‌توان انتظار داشت سایر بخش‌ها از جمله بخش صنعت به شکوفایی و توسعه دست یابند.

اقتصاد مقاومتی و سیاســـت‌ها و راهکارهای دستیابی بدان از مهم‌ترین دغدغه های برنامه ریزان کشـــور طی ســـال‌های اخیر به شـــمار می رود. این موضوع به ویژه در بخش کشـــاورزی، با توجه به اهمیت بسیار زیاد آن در اقتصاد کشور، اهمیتی دوچندان دارد.ایران سرزمینی چهارفصل با اراضی غنی و ظرفیت‌های تولید بســـیار در بخش کشـــاورزی اعم از زراعت، باغبانی و دامداری است؛ حوزه‌ای که از گذشته‌های دور پایه اصلی اقتصاد این ســـرزمین بوده، اما باوجود اسناد بالادستی پیشرفته، تاکنون شـــاهد توســـعه درخورجمعیت در این بخش نبوده‌ایم.براساس آمار، روستائیان در دهه ۱۳۵۰ بیش از ۷۰ درصد جمعیت کشـــور را تشکیل می‌دادند، اما طبق آخرین سرشماری سال ۱۳۹۵، جمعیت روستایی حدود ۲۶ درصد و شهرنشینان ۷۴ درصد از ترکیب جمعیتی کشور را به خود اختصاص دادند.این شرایط شاید دور از انتظار و چشم‌انداز روشنی بوده که در سیاست‌ها و برنامه‌های راهبردی کشـــور به ویژه بعد از انقلاب برای این بخش دیده شده است. علل مختلفی برای این وضعیت و کندی توسعه و تحول در بخش عنوان می شود برخی می گویند سیاست‌ها و برنامه‌های مناسب نداشته‌ایم و اخیرا رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس شورای اسلامی از تدوین نقشه راه کشاورزی خبر داده است.

ادامه در صفحه ٤

در میزگرد بررسی مشکلات لوازم خانگی آشپزخانه مطرح شد؛

دولت بزرگترین عامل گرانی است

دلیل استمبال از لوازم خانگی خارجی قیمت پایین آن است نه کیفیت بالا

صفحه ۷

دیدگاه

حقوق میلیون‌ها بازنشسته تأمین اجتماعی در انتظار تایید غیرلازم دولت

امروز- رئوف پیشدار

میلیون بازنشسته، از کار افتاده و بازماندگان تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی، دو ماه از ســال گذشته همچنان منتظر تعیین تکلیف توافق نهادهای ذیربط ذی و مدخل در مورد میزان مستمری خود در سال جدید و میزان افزایش آن توسط دولت در شرایط لجام گسیخته افزایش قیمت ها سرگردان هستند.

هر سال میزان مستمری بازنشســـتگان و از کار افتادگان و بازماندگان تحت پوشش ســـازمان تامین اجتماعی در اجرای مواد ۱۱۱ و ۹۶ قانون تامین اجتماعی با توجه به افزایش هزینه های زندگی مطابق عرف و روال قانونی در شورای عالی کار مصوب، و برای تاییدی غیر ضروری به هیات دولت ارسال می شود. میزان مستمری طبقات ذکر شده در شورای مذکور امسال نیز با نظر جمعی نمایندگان کارگران و کارفرمایان و دولت و پیشنهاد مدیر عامل سازمان تامین اجتماعی و مصوبه هیات مدیره سازمان مطابق قانون تعیین و به هیات دولت فرستاده شده است. مستمری بازنشستگان تامین اجتماعی از محل منابع این سازمان که ناشی از پرداخت های بیمه شدگان است تامین و پرداخت می شود و ارتباطی با دولت و بودجه عمومی کشور ندارد. از این رو به نظر بازنشستگان و نهادهای صنفی آنان، دخالت دولت در تایید میزان افزایش مستمری ها غیر قانونی! و فاقد وجاهت قانونی است. بازنشستگان تامین اجتماعی علاوه بر افزایش قانونی مستمری خود، ۲۵ درصد باقی مانده متناسب سازی ۱۴۰۰ خود را نیز طلب دارند که آن نیز لنگ تایید دولت است. در نامه به رئیس جمهوری با امضاء «هزاران بازنشسته مستمری بگیر، از کار افتادگان و بازماندگان تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی» که برای رسانه ها و از جمله این روزنامه فرستاده شده، خطاب به رئیس جمهوری آمده اســت : « چرا بزرگترین و اصلی ترین عامل ناحقی و مصیبت بازنشستگان شده اید؟ جناب آقای رئیسی، رئیس جمهور(ی) محترم مگر خود را «سید محرومان» معرفی نکردید؟ محروم تر از بازنشستگان تامین اجتماعی که دستشان را از سرمایه و اندوخته خودشان بریده اند ، کسانی سراغ دارید ؟ برای این قشر مظلوم چه کرده اید؟ چرا بین بازنشستگان صندوق های متفاوت فرق گذاشته اید؟ مگر بازنشستگان تامین اجتماعی مال این مرز و بوم نیستند؟ جناب رئیس جایگاه امروزتان را مدیون بازنشستگانی هستید که خالصانه در تمامی میدان ها حاضر بوده اند و اکنون نوبت شماست که صداقت تان را اثبات کنید. سرمایه بازنشستگان که در صندوق تامین اجتماعی است، برای هر شخصی غیر از بازنشستگان این صندوق حرام و غصبی اســت. این عزیزان بین ۳۰ تا ۳۵ سال بیمه پردازی داشته اند که در زمان پیری و کهولت از اندوخته خودشان استفاده کنند! دارایی تامین اجتماعی حق الناس است.»

همانطور که اشـــاره رفت، در میان بازنشستگان، بازنشسته های تحت پوشش سازمان تامین اجتماعی وضعیتی به مراتب بدتر از بازنشسته های کشوری و لشگری دارند و بنا بر یک گزارش رسمی حداقل ۷۰ درصد آنها زیر خط فقر هستند و باقی مانده هم مستمری ای در حد بخور و نمیر دارند و جالب تر اینکه در همین بحث یارانه های جدید! بنا بر آمار یک گروه چند هزار نفری از آنها در فضای مجازی به بیش از ۴۰ درصد آنان یارانه تعلق نگرفته است. با متناسب سازی مستمری بازنشستگان کشوری و لشگری در سال گذشته ، دریافتی آنها به خط فقر نزدیک شد ، اما سازمان تامین اجتماعی با فرمولی خاص از آنچه در قانون مقرر شده است، شانه خالی کرد و در استانداردی دوگانه در حالیکه کارکنان خودش را برمبنای فرمولی ویژه با دریافتی بالا بازنشسته می کند، کاسه گدایی به دست میلیون‌ها کارگر و کارمند غیر خودی ! داد و به این کار خود در رسانه ها هم با تبلیغ گسترده فخر فروخت و صدای بازنشسته ها و اجتماعات پیوسته آنها به گوش کسی نرسید.براساس گزارشی که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی منتشر کرده است : بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی برمبنای ارزش واقعی روز تا پایان ســال ۱۳۹۸ به ۲۹۴هزار و ۴۰۵ میلیارد تومان رسیده بود و دولت بدهکار ! همچنان بی تفاوت است. حال آنکه صاحب نظران اقتصادی و مدیریت می گویند : سازمان تأمین اجتماعی اگر درست مدیریت شود و ساختارهای آن اصلاح شود و از مدیریت وزارتی و شخصی به دور بماند و کارشناسان و صاحبان سرمایه آن را اداره کنند، آن گاه خواهد توانست ۴۰ تا ۵۰ میلیون جمعیت ایران را زیر چتر حمایتی خود بگیرد تا آنها محتاج زندگی جاری و روزمره خود نباشند و منت وتحقیر افزایش ذره ای مستمری ها با پوشش لفاظی مثل همسان سازی به جای متناسب سازی طبق قانون و برابر با تورم ، و با فرار از قانون دولت و مجلس بر سر آنها نباشد.

«امروز» در مورد نحوه هدایت کشاورزی غیردولتی در تصمیم‌گیری‌ها گزارش می دهد

هفت گام تا خروج از بحران

امروز- لیلا زمانی

جایگاه بخش کشـــاورزی به‌عنوان موتور محرک رشـــد و توسعه اقتصادی در ساختار شهری و روستایی از جمله موضوعاتی است که همواره مورد بحث و اظهارنظر کارشناسان بوده است. شواهد موجود نشان می‌دهد درحال‌حاضر، سه دیدگاه مختلف درباره‌ی کارکردهای بخش کشاورزی در اقتصاد ایران وجود دارد. تفکر نخست با رویکرد صرف اقتصادی بر مبنای نظریه «تغییرات ســـاختاری» و بر اساس یافته‌های نظام حسابداری بخشی معتقد است بخش کشاورزی تنها می‌تواند به‌عنوان بخش تأمین‌کننده امنیت غذایی موردتوجه باشد. درحالی‌که طرفداران دیدگاه دوم بر این عقیده‌اند که بخش کشاورزی در به حرکت درآوردن چرخ‌های اقتصادی کشور نقش اساسی را ایفا می‌نماید. نظریه ساحت چندبعدی فعالیت‌های بشری، ارتباط تنگاتنگ و تأثیرپذیری هریک از جنبه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی این فعالیت‌ها از یکدیگر و با در نظر گرفتن تجارب موجود در این زمینه که نشان می‌دهد طی نزدیک به ربع قرن گذشته جهت‌گیری‌های تک ساحتی بالاترین سهم را در تحمیل انواع نابسامانی‌های اقتصادی و اجتماعی و ایجاد فاجعه‌های زیست‌محیطی به کشور داشته است، دیدگاه سوم با تأکید بر ضرورت بررسی ابعاد گوناگون آثار و تبعات گسترش فعالیت‌های کشـــاورزی در مناطق شهری و روستایی، بر جایگاه بخش کشاورزی از منظر نقش برقرارکننده تعادل اقتصادی- اجتماعی تأکید دارد. با توجه به پشـــتوانه علمی نســـبی هریک از دیدگاه‌های موجود و نظر به اینکه اســـتدلال‌های مختلف ارائه شده در این باره دارای نوعی ابهام و گیج‌کنندگی است، رفع ابهام در این زمینه، مســـتلزم بررسی میزان انطباق دیدگاه‌های موجود با ساختار اقتصادی اجتماعی کشور است.

محیط کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی در ایران

از نگاه مرکز پژوهش‌های مجلس راهکارهای اصلاح و بهبود محیط کســـب‌وکار و ســـرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی در ایران در برگیرنده هفت‌گام است. اولین گام «تعیین شاخص‌های جامع‌نگر برای ارزیابی وضعیت محیط کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی» است. در حال حاضر، ارزیابی ملی وضعیت کسب‌وکار در کشور، به صورت فصلی و از سوی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با همکاری اتاق‌های تعاون و اصناف ایران انجام می‌شـــود که از ســـال ۱۳۹۴ شروع شده و در بخش‌های کشاورزی، صنعت و خدمات منعکس می‌شود. اما مولفه‌های مورد بررسی در این بخش برآورد درست و دقیقی از وضعیت کسب‌وکار در شاخص‌های تامین مالی، محدودیت دسترسی به آب، ثبت مواد کودی جدید و ماشین‌آلات و تجارت موادغذایی ارائه نمی‌دهد. بنابراین پیشنهاد می‌شود علاوه بر مولفه‌های موجود، برای هریک از بخش‌های صنعت، خدمات و کشاورزی، نماگرها و شاخص‌های مستقل تخصصی نیز در نظر گرفته شود.

دومین گام «الزام دستگاه‌های اجرایی به شفافیت و اطلاع‌رسانی ضوابط صدور مجوز اعم از مدت زمان، هزینه و مدارک» اســـت. بر اســـاس نتایج این گزارش، در بیشتر کشورها تمامی مقررات مربوط به صدور مجوز و پاسخ به استعلام در شاخص‌های مورد نظر در سامان‌های برخط بارگذاری شده یا در قالب یک‌بسته نرم‌افزاری در اختیار عموم مردم قرار گرفته است و عموما صفر تا صد صدور مجوز به صورت الکترونیکی انجام می‌شود. متقاضیان نیز مجبور به مراجعه حضوری به دستگاه‌ها نیستند. از طرفی شفافیت در هزینه‌های صدور مجوز می‌تواند در کاهش کلاهبرداری‌ها و برخی سوءاستفاده‌ها از متقاضیان موثر واقع شود. برخی از کشورها با انتشار رسمی جداول تعرفه‌های اخذ گواهی‌های بهداشت نباتی، تعرفه‌های ثبت تراکتور، لیست تعرفه‌ها و هزینه‌های گواهی بذر و اطلاعات منابع آبی برای دسترسی عموم، گام‌هایی در راستای افزایش شفافیت تعرفه‌های مرتبط با فعالیت‌های کشاورزی برداشته‌اند که بهتر است در ایران نیز چنین مواردی به صورت شفاف اعلام شود.

البته در ایران برخی از مجوزها مانند صدور گواهی بهداشت نباتی به‌صورت الکترونیکی انجام می‌شود، ولی هنوز بیشتر استعلام‌ها از سازمان‌هایی از قبیل حفاظت محیط‌زیست؛ میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی؛ اوقاف و امور خیریه؛ امور اراضی، جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری و ادارات برق، آب و گاز غالبا به‌صورت حضوری انجام می‌شـــود. بنابراین راهکار اساسی اصلاحی این است که طی حکمی تمام دستگاه‌های اجرایی مکلف شوند با حداکثر استفاده از داده‌های موجود و تجمیع آنها، اطلاعات مکانی اراضی کشاورزی و درجه و کاربری آنها، ابنیه و آثار تاریخی، اطلاعات حق‌آبه‌ها و ضوابط فنی و بهداشتی ساخت بنا، طرح‌های توسعه ناحیه‌ای و ضوابط محیط‌زیستی را در پایگاه صدور مجوزهای کشور بارگذاری کنند و سرمایه‌گذاری در اراضی فاقد محدودیت‌های فوق، نیاز به هیچ‌گونه استعلام و اخذ موافقت اصولی، پروانه تاسیس و پروانه ساخت از دستگاه‌های اجرایی، دهیاری‌ها، بخشداری‌ها، فرمانداری‌ها و شهرداری‌ها نداشته باشد و متقاضیان، با رعایت ضوابط طرح‌های توسعه ناحیه‌ای، ضوابط فنی، بهداشتی و محیط‌زیســـتی بتوانند حداکثر ظرف سه‌روز، پس از تکمیل اظهارنامه و ارائه تعهد محضری رسمی مبنی بر رعایت تمامی قوانین و ضوابط مربوط و پذیرش مسوولیت حقوقی توقف طرح در صورت ارتکاب تخلف، در مناطق مجاز سرمایه‌گذاری اقدام به شروع کسب‌وکار کنند.

سومین گام «بسترسازی حقوقی برای استفاده از نظام قبض انبار و بانکداری مبتنی‌بر نمایندگی برای تامین مالی کشاورزان خرده‌مالک» است. یکی از چالش‌های اساسی محیط کسب‌وکار و سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، عدم‌توان کشاورزان و روستاییان برای تامین وثیقه‌های سنگین مورد درخواست بانک‌ها و موسسات مالی برای اعطای تسهیلات است، بنابراین فقدان وثیقه مورد وثوق بانک‌ها، مانع کلیدی کشاورزان در دستیابی به منابع مالی و سرمایه‌گذاری در تولید است.

در کشورهایی که چارچوب‌های تنظیم‌گری استفاده از قبوض انبار را به‌مثابه وثایق منقول جایگزین، به رســـمیت می‌شناسند، کشاورزان می‌توانند گواهی قبض انبار را به‌عنوان شاهدی برای سپردن طیفی از محصولات خود به‌مثابه رهن از تعاونی‌های عمده دریافت کنند. قبض انبار نقش وثیقه را ایفا کرده و کشاورزان را قادر به بهره‌مندی از اعتبارات بانکی به‌خصوص ســـرمایه در گردش می‌کند. علاوه بر این، نظام قبض انبار مطمئن، کشاورزان، به‌ویژه کشاورزان خرده‌مالک را قادر به گسترش دوره فروش محصولات فسادپذیر به فراتر از فصل برداشت می‌کند. این نظام، درآمد کشاورزان را افزایش داده و قیمت‌های بازار را در دوره بلندمدت تثبیت می‌کند.

گام چهارم، «فراهم‌سازی زمینه گزارش‌دهی آسان طغیان آفات و بیماری‌ها و حوادث غیرمترقبه طبیعی و غیرطبیعی به دستگاه‌های متولی توسط کشاورزان» است، بنابراین ریل‌گذاری نظام حاکمیتی باید به سمتی باشد که در آینده زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مناسب برای گزارش‌دهی آفات و بیماری‌ها و حوادثی مانند آتش‌سوزی اراضی کشاورزی و عرصه‌های منابع طبیعی مهیا شود.

پنجمین گام «انتشار و به‌روزرسانی فهرست رسمی داروها، کودها و سموم کشاورزی ثبت‌شده و آفات و بیماری‌های گیاهی و نحوه مبارزه با آنها در پرتال رسمی» است. البته در داخل کشـــور نیز برخی از دستگاه‌ها، اقدامات خوبی در راستای دسترسی مردم به اطلاعات موردنیاز انجام داده‌اند؛ ولی اولا این اطلاعات کامل نیست؛ ثانیا از سوی تمامی دستگاه‌ها انجام نمی‌شود، بنابراین لازم است تمامی دستگاه‌های اجرایی مربوطه ملزم به انتشار رسمی و به‌روزرسانی اطلاعات موردنیاز از قبیل فهرست داروها، کودها و سموم کشاورزی ثبت‌شده و آفات و بیماری‌های گیاهی و نحوه مبارزه با آنها در پرتال رسمی شوند و همچنین دفترچه‌های آموزشی مناسب و عامه‌فهمی درباره عملیات کشاورزی تهیه کنند و با حداقل هزینه در اختیار تولیدکنندگان قرار دهند.

گام ششم «فراهم‌سازی زمینه امکان مبتنی‌بر ریسک شدن بازرسی واردات از نظر بهداشت نباتی» است. در شاخص تجارت مواد غذایی، با فراهم‌سازی امکان مبتنی‌بر ریســـک شدن بازرسی واردات از نظر بهداشت نباتی در کشورهای برزیل و برونئی، گام‌هایی برای ارتقای رویه‌های کنترل مرزی برداشته شده است. این امر به هدف‌گیری و تمرکز بر محموله‌هایی که از نظر بهداشت نباتی احتمال آلودگی بیشتری دارند یا با مقـــررات و ضوابط محلی مطابقت ندارند، کمک می‌کند و درنتیجه به بهبود کارآیی گمرک و ارتقای تخصیص منابع منجر می‌شود.

آخرین گام «فراهم‌سازی بسترهای قانونی برای مشارکت و مداخله موثر تشکل‌های کشاورزی غیردولتی مربوطه در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌ریزی‌های مدیریت منابع آب» است. طبق نتایج گزارش بانک جهانی، هشت کشور با درگیر کردن بخش خصوصی در تصمیم‌گیری، کشاورزان را قادر به مشارکت در مدیریت فرآیندهای کشاورزی کرده‌اند. این در حالی است که در ایران اهمیت این موضوع چندان برای دستگاه‌های اجرایی روشن نشده است؛ بنابراین ضرورت دارد در ایران نیز با توجه به اصل نظارت عمومی و ضرورت شـــفافیت، مقوله مشارکت و مداخله کشاورزان یا تشکل‌های مربوطه در برنامه‌ریزی برای مدیریت منابع آب به‌طور جدی پیگیری و الزامی شـــود. در ضمن ســـازوکار شفافی برای نظارت بر سیاست‌ها و اقدامات وزارت نیرو و شرکت‌های آب منطقه‌ای تابع در استان و شهرستان در تعیین و آزادسازی حق‌آبه‌ها به کشاورزان تعبیه شود. چنین سازوکاری با توجه به وجود تعارض منافع در وزارت نیرو که به دلیل انتفاع بیشتر از فروش آب به صنعت و خدمات، از حالت بی‌طرفانه که یک نهاد تنظیم‌گر باید داشته باشد خارج شده است، بسیار اهمیت دارد.

کشاورزی ایران؛ بیشترین رشد تسهیلات دهی بانکی

طبق آمارها و ارقام ثبت شـــده در خصوص تولید ناخالص داخلی ایران در این حوزه مشـــاهده می شود رشد اقتصادی بخش کشاورزی در ۹ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۰ به قیمت های ثابت ۳.۹ درصد افت داشته است.رشد اقتصادی ایران در بخش های مهم در اثر توجه نهادهای مختلف و رشد تسهیلات دهی از سوی بانک ها می تواند تسریع بیشتری پیدا کند. در همین خصوص طبق آخرین اطلاعات مرکز آمار ایران در خصوص تسهیلات دهی بانک ها به بخش های اقتصادی و کل اقتصاد مشاهده می شود رشد این رقم در تمام اقتصاد ایران در ۹ ماهه اول ســـال ۱۴۰۰ برابر با ۶۵ درصد بوده که در عـــوض محصول ناخالص داخلی ایران به قیمت هـــای ثابت را ۵ درصد افزایش داده است.

ارز ترجیحی مانع تحقق خودکفایی در برخی تولیدات شد

بر کسی پوشیده نیست که تزریق ارز ۴۲۰۰ تومانی علاوه بر فساد و رانت در بخش کشاورزی، توانست تولیدات این بخش به‌ویژه محصولات پروتئینی را با چالش‌های جدی مواجه کند، به‌طوری که هر روز شاهد یک مشکل در این بخش بوده‌ایم و در برخی محصولات مثل مرغ از صادرکننده تبدیل به یک واردکننده شدیم.

ارز ترجیحی یا دلار ۴۲۰۰ تومانی در ابتدای سال ۱۳۹۷ در دولت دوازدهم پایه‌گذاری شـــد؛ پس از افزایش نرخ ارز در نیمه دوم سال ۹۶ و روزهای نخست سال ۹۷، باعث ایجاد سیاست ارز ترجیحی برای حمایت از اقشار ضعیف جامعه شد تا با استفاده آن، بازار داخلی کالاها کنترل و قدرت خرید مردم جبران شود.

ارز ۴۲۰۰ تومانی اثرات منفی بســـیاری از جمله ایجاد رانت و فساد در اقتصاد کشور داشت که یکی از مهم‌ترین آن‌ها در بخش کشاورزی، تخریب تولیدات داخلی است.

ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات دارو و کالاهای اساسی مانند گندم، جو، برنج، گوشت قرمز و سفید، روغن نباتی و تخم‌مرغ که موردنیاز مردم است، اختصاص پیدا کرد تا این کالاها با هزینه کمتری به کشور وارد شود و در اختیار مردم قرار گیرد.

ارز ترجیحی از مرداد ۹۷ برای واردات ۲۵ کالا در دستور کار دولت وقت قرار گرفت. به عقیده کارشناسان، توزیع رانت، باز صادرات، صادرات پنهان، ایجاد خلل در صادرات برخی از صنایع، از بین بردن بهره‌وری، افزایش تقاضای کالاهای یارانه‌ای و خلق پایه پولی از دیگر معایب این سیاست است.

کاهش بهره‌وری، یکی از مشکلاتی است که ارز ۴۲۰۰ بود از دو طریق ایجاد می‌کرد. این سیاست به دلیل رانت زیاد ایجادشده، انگیزه تولید را کاهش داد و تعادل در چرخه تولید از بین برد. سود یک شبه‌ای که این ارز برای برخی ایجاد می‌کرد، موجب شد تا تعداد بسیاری از واردکنندگان برای دریافت ارز ترجیحی بزرگ‌نمایی کرده و با دریافت هرچه بیشتر این ارز، از اختلاف قیمت میان ارز دولتی و آزاد سوءاستفاده کنند.

۱۳ میلیارد یورو ارز در سال ۱۴۰۰ به بخش کشاورزی، کجا رفت؟

در حالی ارز ترجیحی به برخی نهاده‌های بخش کشاورزی ازجمله ذرت، جو و کنجاله ســـویا اختصاص می‌یافت که همیشه بیشترین چالش‌ها و مشکل‌ها طی سال‌های گذشته مربوط به صنعت دام ، طیور و آبزیان بوده است تا جایی که یک روز با کشته شدن جوجه‌های یک‌روزه و روزی دیگر با کشتار دام‌های مولد و آبستن روبرو بودیم که این ســـرکوب قیمتی نهاده‌ها با ارز ۴۲۰۰ تومانی توانست به این صنعت صدمه زیادی وارد کند.

به گفته مسوولان وزارت جهاد کشاورزی، حدود ۱۳ میلیارد یورو ارز یارانه‌ای فقط در سال ۱۴۰۰ به بخش کشاورزی اختصاص یافت، برخلاف هدف‌گذاری‌های اعلام‌شده، کاهش بهره‌وری و ضربه به تولید داخلی را به دنبال داشت.

محمد قربانی، معاون برنامه‌ریزی وزیر جهاد کشاورزی در این زمینه می‌گوید: بیش از ۱۰ تا ۱۳ میلیارد دلار برای واردات کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی ارز ترجیحی اختصاص داده‌شده که عمده این ارزها به جیب مافیای واردکننده برخوردار از رانت رفت و به‌واسطه تفاوت قیمت ارز ترجیحی و ارز نیمایی، توزیع کالا در داخل کشور موجب سود سرشاری برای این گروه می‌شد.

قربانی افزود: فقط برای واردات کالاهایی، چون گندم، دانه‌های روغنی، گوشت، مرغ، تخم‌مرغ و روغن ارز ۴۲۰۰ تومانی اختصاص داده‌شده و دولت با توزیع عادلانه یارانه‌ها دســـت سودجویان برخوردار از رانت را کوتاه کرده که همین افراد ناراضی با احتکار و خودداری از ورود روغن و ماکارونی به بازار و از طرفی قاچاق آرد موجب به وجود آمدن مشکلات و التهابی‌های در جامعه شدند. معاون وزیر جهاد کشاورزی گفت: رانت‌های ارزی، مشکلات بسیاری در بخش کشاورزی به وجود آورده و مانع خوداتکایی در تولید و کاهش بهره‌وری در تولید محصولات و شده است. دریافت‌کنندگان این رانت با واردات مانع شکوفایی بخش کشاورزی شده‌اند.

اختصاص ۲۰ هزار میلیارد تومان به تولیدکنندگان بخش کشاورزی

معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی از تخصیص ۲۰ هزار میلیارد تومان برای تامین نقدینگی تولیدکنندگان بخش کشاورزی خبر داد.

«محمد قربانی » در سومین نشست قرارگاه جهاد تبیین افزود: خط اعتباری ۲۰ هزار میلیارد تومانی در راستای حمایت و صیانت از تولیدکنندگان بخش کشاورزی و تامین نقدینگی آنان راه‌اندازی و دو روز پیش به استان‌ها و بانک‌های کشاورزی ابلاغ شده است.معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی اظهارداشت: این مبلغ برای تولیدکنندگان کوچک‌مقیاس، متوسط‌مقیاس و بزرگ‌مقیاس در نظر گرفته شده و از تولیدکنندگان کوچک‌مقیاس حمایت‌بیشتری می‌شود.

قربانی با این پیش‌بینی که به زودی تقاضا برای خرید کالاهای اساســـی تحریک می‌شود، تصریح کرد: با بازسازی قدرت خرید دهک‌های یک، دو و سه جامعه توسط دولت و شکل‌گیری تقاضای جدید، بازار تولید نیز تحریک می‌شود.

وی ادامه داد: انتظار داریم رسانه‌های جمعی نیز در این زمینه نقش‌آفرینی کنند و با اطلاع‌رسانی در مورد افزایش قیمت جهانی محصولات کشاورزی در شرایط کنونی جنگ اوکراین و روسیه و همچنین خشکسالی، بخشی از این افزایش قیمت را به داخل انتقال دهند تا مصرف‌کننده برای خرید کالاهای اساسی تحریک شود. وی اضافه کرد: اخبار خوب بر روی خرید مصرف‌کننده و فعالیت تولیدکنندگان اثربخش است.

اخذ عوارض از دستگاه‌های خودپرداز ممنوع است

با رای هیات عمومی دیوان عدالت اداری، اخذ عوارض از دستگاه‌های خودپرداز بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و قرض الحسنه ممنوع شد.

به گزارش ایسنا به نقل از دیوان عدالت اداری، به دنبال شکایت بانک پارسیان از شورای اسلامی شهر قائم شهر و درخواست ابطال بند ۴-۴۴ از ردیف ۴۴ در خصوص دریافت عوارض دستگاه خودپرداز بانک ها، موسسات مالی و اعتباری و قرض الحسنه، هیات عمومی دیوان عدالت اداری وارد بحث و بررسی شد.هیات عمومی دیوان عدالت اداری طبق بند ۱۶ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شـــهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاســـت عمومی دولت که از ســـوی وزارت کشور اعلام می شود از جمله وظایف و مسئولیت های شورای اسلامی شهر محسوب شده و در تبصره یک ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ وضع عوارض محلی جدید که تکلیف آنها در این قانون مشخص نشده باشد با رعایت مقررات مربوطه تجویز شده است و در آرای هیات عمومی دیوان عدالت اداری از جمله رای شـــماره ۹۳۳ الی ۹۳۵ مورخ ۱۲/۴/۱۳۹۷ وضع عوارض برای مشاغل سطح شهر مثل فعالان اقتصادی و رای شماره ۱۲۴۰ مورخ ۸/۱۲/۱۳۹۶ وضع عوارض برای بانک ها در مصوبات شـــوراهای اسلامی شهرها مغایر قانون یا خارج از حدود اختیارات تشخیص نگردیده است، اما ردیف ۴-۴۴ تعرفه سالهای ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ تحت عنوان عوارض دستگاه خودپرداز بانک ها، موسسات مالی و اعتباری و قرض الحسنه (برای هر دستگاه) مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات وضع کننده تشخیص داده شد و ابطال گردید.